

Hvordan finne og bruke gode søkeord?

Å finne relevant informasjon er ikke alltid like lett – det kan være du får altfor mange treff eller kanskje du ikke får noen treff i det hele tatt. Noen ganger får du ikke fram det du søker etter, men noe helt annet (*se eksempelet om svartsnegle i innlegget ["En tvilsom ære"](#)¹*). Det er to hovedfeller å gå i; hvor du søker og hvordan du søker (*bruker søkeord*) – teksten under omhandler kun søkeord og ikke søkemotorer man bør bruke.

Hva er søkeord?

Søkeord er det ordet eller de ordene du skriver inn i en søkemotor (*f.eks Google*). Det er tre hovedproblemer som oppstår med feil søkeord;

for mange treff

- skriv inn flere ord (*skal du søke for å finne en barnekjær hund kan du ikke bare søke ordet Hund – det blir veldig mange treff, begrenns søket til hund+barnekjær+rase osv*)
- bytt fra generell til spesiell (*søker du etter hunderasen Cocker Spaniel skriver du Cocker Spaniel som søkeord og ikke hund eller hunderase*)
- legg til ord som kan være relevante (*Cocker Spaniel + hunderase + oppdrett + kennel osv*)
- sett i anførselstegn ("*Cocker Spaniel*" – *da søker man etter eksakt denne frasen i teksten*)

for få treff

- sjekk stavemåte (*har du skrevet ordet feil?, hvis du ikke er sikker på hele ordet kan du evt erstatte med * – eks hvis du skal lage mat og lurer på om det er svinefilet eller svinekotelett kan du f.eks skrive matoppskrift+svine*, da vil du få treff på all tekst som inneholder både ordet matoppskrift og ord som begynner på svine. Enkelte motorer bruker også % eller ? på samme måte som **).
- bruk synonymer (*selv om du bruker ordet boss kan det være du må søke søppel eller renovasjon for å få treff – søkemotorer er "dumme" og ser foreløpig ikke slike sammenhenger....selv om dette kommer i form av semantisk web*)
- prøv evt å søke på engelsk (*veldig mange av sidene på internett er på engelsk så hvis du ikke finner svaret når du skriver på norsk kan du prøve å oversette til engelsk....men husk også at evt treff vil komme på engelskspråklig side*)
- ta bort anførselstegn (*selv om du søker en eksakt frase er det jo ikke sikkert teksten det blir søkt i har samme ordlyd, du kan derfor prøve å ta bort anførselstegn for å markere at ordene ikke trenger å stå i den rekkefølgen*)
- søk etter ord som kan høre hjemme i det du søker etter (*har du en oppgave om energi og har søkt ordet vindmølle uten å få relevant treff kan du prøve å tenke hva annet som kan høre hjemme; energi+produksjon+miljø+kW osv*)

ikke relevant treff (du får mye unødvendig informasjon du må lete gjennom)

- kombinasjon av søkeord
+ foran ord gjør at de må være med, – at de ikke skal forekomme i teksten, anførselstegn = eksakt den ordsammenstillingen man skal søke etter
boolske operatører AND (*a AND b, både a og b skal finnes i teksten*) OR (*a OR b, enten a eller b skal være i teksten*) NOT (*a not b, a skal være i teksten mens b*)

¹ <http://tiny.cc/sokeord>

ikke skal forekomme) – du kan bruke kombinasjoner av disse sammen. Google bruker automatisk AND mellom ord selv om du ikke ser det. (i eksempelet mitt med svartsneglen vil ikke bloggen framkomme på søket svartsnegle -kreativitet, fordi både svartsnegle og kreativitet forekommer i samme innlegg og vi sier i søket at de ikke skal forekomme i samme søk). Det finnes et par operatører som er mindre kjente NEAR, ONEAR og FAR, men de er litt mer komplisert i bruk (disse brukes for å angi hvor langt fra hverandre søkeordene kan/skal være i teksten, men er nok ikke så mye brukt. I enkelte tilfeller kan de være aktuelle, men jeg går ikke inn på bruk her).

Hva er gode og dårlige søkeord?

. Ser du forskjellen på disse søkene:

- katt – perser
- sportsutstyr – fotball
- bil – volvo
- frukt – pære (men også pære -lampe for ikke å få lyspære hvis du søker frukten pære)

Her har vi spesifisert mer og vi kan derfor si at et godt søkeord er et ord som ikke er for generelt (det bør være sjeldent, men ikke ukjent). Andre gode søkeord er selvfølgelig navn på personer, organisasjoner, bedrifter, produkter, stedsnavn osv (husk anførselstegn)

Hvordan finner man gode søkeord?

Tenk på det du kan om emnet og se om det forekommer ord som gjerne ikke er så vanlige som du kan bruke (faguttrykk?). Finn evt andre ord som er relevante til emnet, men som heller ikke er så vanlige (kanskje du kan få hjelp i pensum til å finne relaterte ord?) – og bruk teknikkene over med å legge til/fjerne ord fra søk slik at du unngår ikke-relevante treff. Bruk gjerne eksakte fraser f.eks "billige flyreiser til Kreta" – hvis det er denne eksakte teksten man skal finne, framfor å skrive flyreise+billig+Kreta (men pass på at det ikke blir for snevert heller).

Avansert søk.

Tipsene ovenfor gjelder vanlige søk, men de fleste søkemotorer (om ikke alle) har mulighet for også å gjøre avansert søk – og her bør du gjøre deg kjent med funksjonene.

Jeg har tatt utgangspunkt i avansert søk hos Google (*du finner dette valget til høyre for søkeknappen i vanlig søk*). Det som er markert med blått er egentlig det samme som jeg har beskrevet over i forhold til boolske operatører. Du kan også velge hvor mange treff du vil ha fram (*kjempelurt – hvorfor ha 100 treff hvis det holder med 10!*)

I det hvite feltet finner du søk for :

- Språk (*begrens mulighetene, f.eks bare norsk*)
- Region (*hvilket land treffene skal komme fra*)
- Filformat (*to valg; om det bare skal gi treff på dette filformatet eller ikke treff på dette filformatet, og hvilke format – flere tilgjengelig*)
Dato (når nettside først ble sett – utelater "gamle" muligens utdaterte sider)
- Forekomster (*skal ordet være i tittel, tekst, lenke osv*)
- Domener (*to valg; kun dette eller ikke dette + hvilket domene det gjelder, eks for Norge skriver du da .no, kommersielle .com osv*)
- Brukerrettigheter (*lisensrettigheter – OBS: brukes med omhu siden du kan utelukke aktuelle søk*)
- Nettsikkerhet (*her kan du f.eks unngå at pornografiske sider vises ved å velge sikkert søk*)

Sidespesifikt er litt spesielt, men du kan søke etter lignende nettsider som en valgt nettside eller du kan søke etter sider som er lenket opp mot en nettside.

